

Ģeolokācijas datu prasības saskaņā ar ES Atmežošanas regulu

Attiecas uz mikro, mazajiem, vidējiem un lielajiem tirgus dalībniekiem

pēdējoreiz aktualizēts: 16.4.2026

Pienācīga pārbaude

ES Atmežošanas regula (EUDR) nodrošina, ka attiecīgās pirmpreces, kas tiek ievestas ES, ir neatmežojošas un likumīgi iegūtas. Fairtrade paplašināja gan kakao, gan kafijas standartus, pievienojot īpašas EUDR prasības, piemēram, ģeolokācijas datu vākšanu. Mērķis ir taisnīgāk sadalīt regulējuma ievērošanas slogu starp visām piegādes ķēdē iesaistītajām pusēm. Pirms izstrādājuma laišanas ES tirgū vai eksportēšanas, tirgus dalībniekiem ir jāiesniedz pienācīgas pārbaudes paziņojums (PPP), kurā ietverti visi nepieciešamie ģeolokācijas dati. Ja ģeolokācijas dati ir nepilnīgi vai to nav vispār, izstrādājumu nevar laist ES tirgū (EUDR 9. pants).

Galvenās regulējumā ietvertās definīcijas (EUDR)

Zemes gabals

Zemes gabals ir zeme, kura atrodas vienā nekustamajā īpašumā, kā tas atzīts ražotājvalsts tiesību aktos, kurā ir pietiekami vienveidīgi apstākļi, lai kopējā līmenī ļautu novērtēt atmežošanas un meža degradācijas risku (EUDR 2. panta 27. punkts).

Ģeolokācija

Regula definē ģeolokāciju kā zemes gabala ģeogrāfisko atrašanās vietu, ko raksturo ar ģeogrāfiskā platuma un garuma koordinātām, izmantojot vismaz sešus ciparus aiz komata; attiecībā uz zemes gabaliem, kuru platība pārsniedz četrus hektārus (izņemot liellopu audzēšanai), atrašanās vietu norāda, izmantojot daudzstūrus ar vairākiem koordinātu punktiem, lai aprakstītu perimetru (EUDR 2. panta 28. punkts).

Regulējuma prasības attiecībā uz ģeolokāciju

9. pants: Informācijas prasības

Saskaņā ar pienācīgas pārbaudes informācijas prasībām tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū vai eksportē attiecīgās pirmpreces, ir jāvāc un jāiekļauj visu zemes gabalu, kuros attiecīgā pirmprece ir ražota, ģeolokācijas dati. Šī informācija ir jānorāda pienācīgas pārbaudes paziņojumā, ko iesniedz ES informācijas sistēmā (TRACES).

Ģeolokācijas dati ir jāvāc un jāiesniedz divos veidos:

punktu dati par mazo lauksaimnieku zemes gabaliem (<4 hektāri): pietiek ar vienu platuma/garuma punktu (centrālo);

daudzstūru dati lielākiem zemes gabaliem (>4 hektāri): jānorāda daudzstūru koordinātas, kas iezīmē pilnu zemes gabala robežu.

Satelligence: Fairtrade partneris ģeolokācijas analizē

Fairtrade apzināti nodrošina visaugstāko iespējamo datu kvalitāti un atbilstību, nepaļaujoties uz publiski pieejamām kartēm.

Lai palīdzētu veikt precīzus novērtējumus, Fairtrade sadarbojas ar Satelligence, kas ir līderis Zemes novērošanas tehnoloģijās ar vairāk nekā 20 gadu pieredzi tālizpētes jomā.

Satelligence attīstījis ļoti precīzu mežu un pirmpreču bāzes līniju, kas nošķir dabiskos mežus no citiem zemes izmantošanas veidiem, piemēram, agromežsaimniecības kafijas un atklātā saulē audzēta kakao plantācijām. Satelligence meža slāņa precizitāte Dienvidamerikā, Āfrikā un Āzijā sasniedz 81–93 %.

Sistēma uzrauga zemes izmantošanas izmaiņas gandrīz reāllaikā, apstrādājot tūkstošiem satelītattēlu no Eiropas Kosmosa aģentūras (Sentinel-1 un Sentinel-2) un NASA (Landsat) ar 10 metru izšķirtspēju.

EUDR ģeolokācijas prasību integrēšana Fairtrade procesos

Sadarbībā ar Satelligence Fairtrade piedāvā visām kakao un kafijas SPO bezmaksas atmežošanas riska novērtējumu. Lai veiktu atmežošanas riska analīzi, SPO iesniedz Fairtrade savus ģeolokācijas datus. Papildus atmežošanas analīzes veikšanai Fairtrade un ražotāju tīkli Āzijā, Āfrikā, Latīņamerikā un Karību jūras reģionā apmāca un atbalsta kooperatīvus ģeolokācijas datu vākšanā un labošanā, kā arī palīdz sagatavoties EUDR piemērošanai.

Ģeodatu iesniegšanas process

Ražotāja ģeolokācijas dati tiek kopīgoti ar trešās puses pakalpojumu sniedzēju Satelligence. Tas sagatavo atmežošanas riska analīzes, izmantojot satelītnovērošanas tehnoloģiju. Fairtrade neizpauž datus vai jebkādu no tiem izrietošu uzraudzības analīzi ar trešajām personām bez kooperatīva nepārprotamas piekrišanas.

Datu validācija un Fairtrade kvalitātes pārbaude

- nodrošināts datu privātums;
- datu pilnīgums;
- koordinātu formāti;
- daudzstūri vienā un tajā pašā apgabalā;
- derīga daudzstūru forma;
- zemes gabaliem ir piesaistīti ģeodati (daudzstūru vai punktu dati).

Atmežošanas analīze

Pārskatā ir iekļauta šāda informācija:

- kopējais biedru un zemes gabalu skaits;
- ar punktiem kartēto zemes gabalu un ar daudzstūriem kartēto zemes gabalu skaits;
- uzraudzītā zemes platība;
- zemes gabalu, kuros notiek atmežošana, skaits;
- atmežotās zemes platība;
- aizsargājamās teritorijās esošo zemes gabalu skaits;
- analīzes veikšanas datums.

Brīdinājumi par atmežošanu

Ja tiek konstatēti brīdinājumi, ražotājiem ir jānosaka brīdinājuma cēlonis un jāmazina gan tas, gan risks.

- **atmežošana saimniecībā – brīdinājuma novēršana:**
  - vācot papildu pierādījumus, lai apstiprinātu, ka brīdinājums ir viltus trauksme;
  - no jauna ievācot ģeolokācijas datus un atkārtoti iesniedzot tos;
  - apkopojot daudzstūru karti un atkārtoti iesniedzot datus.
- **aizsargājamās teritorijās esoši zemes gabali – brīdinājuma novēršana:**
  - nākamā revīzija, lai apstiprinātu atbilstību;
  - apliecinājums, ka saimniecībai ir likumīga atļauja;
  - apliecinājums, ka saimniecībai ir likumīgas tiesības uz atkāpi.

Lai efektīvi veiktu šīs darbības, ir svarīgi atbalstīt kooperatīvus datu labošanā un atkārtotā vākšanā, jo īpaši precīzu daudzstūru karšu apkopošanā, kā arī nepieciešamo izmeklēšanu veikšanā. Šie procesi ir resursietilpīgi un laukietilpīgi, tāpēc mērķtiecīgs atbalsts ir ārkārtīgi svarīgs, lai nodrošinātu, ka ražotāji var izpildīt prasības un novērst brīdinājumus uzticami un savlaicīgi.

Foto: Tobias Thiele Fairtrade Fairpicture

Kāpēc rīkoties savlaicīgi?

Ražotājiem

- nodrošina nepārtrauktu piekļuvi ES tirgiem;
- samazina pēkšņas izslēgšanas vai noraidītu ražu risku;
- atbalsta labāku saimniecības plānošanu un ilgtspējīgu ražošanu;
- palielina iespējas saņemt tehnisko un finansiālo atbalstu.

Tirgotājiem un zīmoliem

- samazina juridiskos un finansiālos riskus saskaņā ar EUDR;
- novērš kravu kavēšanos, soda naudas vai preču noraidīšanu;
- veicina piegādes ķēdes pārredzamību un plānošanu;
- uzlabo zīmola reputāciju proaktīvas atbilstības ceļā.

Papildu informatīvie materiāli:

lēmumu koks programmatūras izvēlei

Gatavība EUDR ar Fairtrade

eudrsupport@fairtrade.fi

Vai šī informācija
bija noderīga?
Pastāstiet mums!

